

T I L L A G A

að starfsreglum um breytingu á starfsreglum um skipulag kirkjunnar í héraði
nr. 1027/2007, með síðari breytingum
(Lagt fyrir 59. kirkjuþing 2019)

Flutt af kirkjuráði

Frsm.: Axel Árnason Njarðvík

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða 12. gr. starfsreglnanna:

Skylda til að leggja til prestssetur í neðangreindum prestaköllum fellur brott:

Kjalarnessprófastsdæmi.

Mosfellsprestakall.

Útskálaprestakall.

Vestfjarðaprófastsdæmi.

Holtsprestakall.

Eyjafjarðar- og Þingeyjarprófastsdæmi.

Dalvíkurprestakall.

Laugalandsprestakall.

2. gr.

Starfsreglur þessar, sem settar eru með heimild í 59. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997, með síðari breytingum, öðlast gildi við birtingu.

Ákvæði til bráðabirgða.

Prestur sem þjónar í prestakalli, sem tilgreint er í starfsreglum þessum, við gildistöku þeirra, getur setið prestssetrið áfram samkvæmt gildandi lögum og starfsreglum hverju sinni, uns skipunartími hans rennur út eða honum er veitt lausn frá embætti.

Athugasemdir við tillögu þessa.

Kirkjuráð óskar eftir heimild kirkjuþings 2019 til að felld verði brott skylda til að leggja til prestsbústaði á þeim stöðum sem greinir í þingskjalinu. Með brottfalli skyldu til að halda úti prestssetri fellur einnig brott búsetuskylda prests á prestssetrinu, sbr. 2. mgr. 42. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997, með síðari breytingum. Tillaga þessi, um breytingar á því hvar prestssetur eru lögð til, byggist á 13. gr. starfsreglna um skipulag kirkjunnar í héraði nr. 1026/2007, með síðari breytingum, og fasteignastefnu þjóðkirkjunnar sem samþykkt var á kirkjuþingi 2018. Þar eru sett fram almenn viðmið um það hvar leggja skuli prestssetur til í framtíðinni. Miðað er við að almennt skuli ekki leggja til prestssetur þar sem fleiri en 1.500 manns búa. Einnig að gætt sé samræmis á sama landsvæði. Ef fleiri en 1.500 manns búa í prestakalli má þó leggja til bústað ef staðhættir eða aðstæður á fasteignamarkaði réttlæta slíkt, eða að söguleg eða menningarleg rök þyki mæli með því. Ef færri en 1.500 manns búa í prestakalli getur kirkjuþing þó ákveðið að ekki skuli lagður til embættisbústaður þar, ef sérstök rök mæla með því, s.s. að prestakall sé í nálægð við fjölmennari þéttbýlisstaði eða til að gæta samræmis innan sömu landsvæða.

Í ofangreindri fasteignastefnu kemur fram að þjóðkirkjan skuli varðveita tilteknar sérstakar sögulegar fasteignir þar sem menningarleg eða önnur veigamikil rök hnígi til þess. Kirkjuþing ákveði hvaða fasteignir, aðrar en kirkjur, skuli varðveittar hverju sinni, á þeim grundvelli. Fasteignirnar Möðruvellir í Hörgárdal og Mosfell í Mosfellsdal teljast falla undir að hafa þetta sögulega gildi og því stendur ekki til að selja þær. Í 37. máli kirkjuþings er óskað söluheimildar annarra eigna, sem tilgreindar eru í málinu.

Fjárhagsstaða kirkjumálasjóðs er ekki góð og taprekstur viðvarandi. Eitt af hlutverkum sjóðsins er að reka prestssetur kirkjunnar. Rekstur prestssetra er þungur og oft eru prestssetur rekin með tapi fyrir kirkjumálasjóð. Tillögu þessari er ætlað að fækka prestssetrum í samræmi við framangreinda stefnumörkun kirkjuþings. Með sölu eignanna fást fjármunir og dregið er úr taprekstri kirkjumálasjóðs. Jafnframt er gert ráð fyrir að leigutekjur af eignum sem ekki verða seldar, heldur leigðar út á almennum markaði, aukist. Í öllum tilvikum er mjög rúmur frestur sem umráðamenn prestssetranna hafa til að afhenda þau.

Um einstakar tillögur:

- *Kjalarnessprófastsdæmi.*

Mosfellsprestakall.

Prestssetur Mosfellsprestakalls er Mosfell í Mosfellsdal, þ.e. íbúðarhúsið á jörðinni Mosfelli ásamt lóð. Jörðin er að öðru leyti í vörslu kirkjumálasjóðs. Í prestakallinu búa

um 11.500 manns sem er langt umfram viðmiðunarmörk kirkjuþings um íbúafjölda. Mosfellsprestakall telst vera á höfuðborgarsvæðinu og er því ekki talin þörf á að halda prestssetur þar, enda ekki lögð til prestssetur í prestaköllum á höfuðborgarsvæðinu og þarf því að gæta samræmis. Núverandi umráðamaður var skipaður árið 2008 og rennur því skipunartími út árið 2023.

Útskálaprestakall.

Prestssetur Útskálaprestakalls er að Skagabraut 30, Suðurnesjabæ. Í prestakallinu búa um 3.500 manns og eru því umfram viðmiðunarmörk um íbúafjölda. Í nágrannaprestaköllum, þ.e. Keflavíkur-, Njarðvíkur- og Grindavíkurprestaköllum eru ekki lögð til prestssetur. Því er vart sjáanleg ástæða til að halda prestssetur í prestakallinu. Núverandi umráðamaður var skipaður árið 2009 og rennur því skipunartími út árið 2024.

- *Vestfjarðaprófastsdæmi.*

Holtsprestakall.

Prestssetur Holtsprestakalls er prestssetursjörðin Holt í Önundarfirði. Vegna nálægðar við Ísafjörð þykir eðlilegt, til að gæta samræmingar, að leggja til að skylda til að leggja til prestssetur verði aflögð. Þess má geta að jörðin og mannvirki eru nú leigð út á almennum markaði.

- *Eyjafjarðar- og Þingeyjarprófastsdæmi.*

Dalvíkurprestakall.

Prestssetur Dalvíkurprestakalls eru tvö. Annars vegar prestsbústaðurinn Dalbraut 2, Dalvík

og hins vegar prestssetursjörðin Möðruvellir í Hörgárdal. Íbúafjöldi í Dalvíkurprestakalli er um 2.800 manns og því umfram hin almennu viðmið sem gengið er út frá í stefnu kirkjuþings.

Einnig má líta til þess að Möðruvellir eru í 29 km. fjarlægð frá Akureyri, þar sem um 19.000 manns búa. Þykir því ekki þörf á að leggja til prestssetur, hvorki á Dalvík né Möðruvöllum. Möðruvellir eru merkur kirkju- og sögustaður og er lagt til að kirkjan haldi staðnum áfram í eigu sinni. Megnið af jörðinni hefur verið leigt Landbúnaðarháskóla Íslands og er engin ástæða til að breyta því. Leigja má íbúðarhús jarðarinnar út á almennum markaði.

Núverandi umráðamaður prestsbústaðarins á Dalvík var skipaður árið 1997 og rennur því skipunartími út árið 2022.

Núverandi umráðamaður prestssetursjarðarinnar Möðruvalla var skipaður árið 2014 og rennur því skipunartími út árið 2024.

Laugalandsprestakall.

Prestssetur Laugalandsprestakalls er Syðra-Laugaland, þ.e. íbúðarhús ásamt lóð. Jörðin er að öðru leyti í umsjá kirkjumálasjóðs. Hlunnindi jarðarinnar eru einkum heitt vatn og renna nú tekjur vegna sölu þess til kirkjumálasjóðs. Syðra-Laugaland er í 11 km. fjarlægð frá Akureyri, þar sem um 19.000 manns búa. Þykir ekki þörf á að leggja til prestssetur þar. Lagt er til að kirkjan haldi Syðra-Laugalandi áfram í eigu sinni og leigi eignina út á almennum markaði. Núverandi umráðamaður prestsbústaðarins á Syðra- Laugalandi er settur tímabundið til loka maímánaðar 2020 og fellur þá afnota- og umráðaréttur hans niður af fasteigninni.